

Strafferetts- konferansen 2017

Tema: aktiv – tryggere

24. - 25. april

Årets strafferettskonferanse har overskriften Aktiv – Tryggere. Dette er de viktigste kvalitetene ved vår visjon, men hva betyr de?

Stipendiat Ragnhild Bø starter med noe kjent – både personlig og i jobbsammenheng – beruselse. I kriminalomsorgen vet vi mye om konsekvensene og utfordringene. Hva er de fysiologiske og psykologiske virkningene og hvilken funksjon har beruselsen? Oppstemt og inspirert er vi deretter klar for Per Sigurd som kommer med vår i blikket. Han hilser oss med varme velkomster og kjøppe “ka shera”. Vinteren er over. Kriminalomsorgen er klar til å blomstre.

Deler av vår bygningsmasse er utdatert og lite egnet til å fremme våre ambisjoner om å skape et tryggere samfunn med borgere som fungerer positivt i samfunnet. Vi har dårlig kapasitet og har vært tvunget til å leie soningsplasser i utlandet. Nå er tiden kommet. Vestlandet skal gå i gang å utrede behov og planlegge ny kapasitet i moderne bygg. Hvordan blir prosessen og hva er våre visjoner?. Assisterende direktoratsdirektør Jan Erik Sandlie viser oss at framtiden er her, også *huset må gjøre mer*.

Katrine Løken gir kriminalomsorgen en bukkett friske vårblomster når hun viser at fengselsstraff med arbeidsopplæring gir overraskende resultater. Gjennom deltakelse i arbeidstreningsprogrammer lykkes norske fengsler med å endre adferd hos de som ikke var i arbeid før soning. Hennes forskning viser økt deltakelse i arbeidslivet og redusert tilbakefall til kriminalitet med 30%. Andelen av de som er i jobb er 40% høyere enn de som har mildere straff. Dette er ikke helt Texas, for der har de motsatt resultat.

Preferanser, tilbakefall og risiko blir også tema for David Thorntons presentasjon. Han er en av verdens ledende forskere på seksuell kriminalitet og effekter av behandling. Ny teknologi og nye former for overgrep krever tilpassing og endring i behandlingsintervensjonene. David Thornton er stadig involvert i utviklingen av tiltakene og peker på noen av utfordringene.

Gjennom operasjon “Dark Room” i Vest politidistrikt får vi et grusomt og urovekkende innblikk i framtidens kriminalitet. Et stort antall personer har planlagt,

utført og bestilt grove seksuelle krenkelser via lukkede, hemmelige nett. Barn og spedbarn har vært ofrene. Kriminaliteten preges av internasjonale nettverk der ofrene rammes uavhengig av nasjonsgrenser.

Politireformen er under iverksettelse. Vi får en rask innføring i hvilke konsekvenser dette får for politiets arbeid og for resten av strafferettskjeden. Usikkerheten er stor, ressursituasjonen krevende. Vi andre håper at endringene blir til det bedre. Er det grunn til det?

Vi avslutter dagen med et tema som gir håp. Kriminalomsorgen satser på kreativitet og kunstnerisk arbeid for å redusere impulsivitet, rigiditet og egosentrisitet. I arbeidet håper en å styrke evnen til planlegging og konsekvenstenking. Estetikk handler om å formidle kunnskap gjennom sansene og frigjøre ressurser som kan overraske både den innsatte og omgivelsene. Samtidig blir kriminalomsorgen mer bevisst estetikkens pedagogikk. Dette er viktig for å motvirke straffens repressive virkninger og står i motsetning til ideen om å påføre den domfelte et opplevd onde.

Dag 2 innleder med fokus på offeret. Hvilken påvirkning og status skal offeret ha i retten og under straffegjennomføringen. Hvem ivaretar de fornærmede etter dom er falt? Hva med den domfelte? Finnes det et balansepunkt mellom de fornærmedes selvsagte krav på trygghet og kriminalomsorgens arbeid med å sikre domfelte en vellykket tilbakeføring til samfunnet? Hvilken rett til frihet og beskyttelse har den personen som har påført andre voldsom lidelse?

Siste del av programmet handler om fengsel. Hvordan fungerer våre enheter sett utenfra? Hva er våre styrker og svakheter? Hvordan bør vi utvikle oss for at kriminalomsorgen best mulig skal ivareta menneskeretter og fremme god tilbakeføring. Sivilombudsmannens forebyggingsenhet har gjennomført en rekke besøk og laget flere rapporter. Lederen for arbeidet gir oss utfordringer basert på disse dypdykkene i vår virksomhet.

Så er det farvel. Velkommen til Loen.